

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/236/2021
Identifikačné číslo spisu:	7116222590
Dátum vydania rozhodnutia:	29.03.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Adamcová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:7116222590.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu F.. K. Q., bytom v S., Z.. E. XX, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom Račianska ul. 71, Bratislava, o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci, vedenom na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 19C/198/2016, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 19. mája 2021 sp. zn. 1Co/20/2020, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 19. mája 2021 sp. zn. 1Co/20/2020, z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1.1. Okresný súd Košice I (ďalej v texte rozhodnutia aj „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 29. novembra 2019 č. k. 19C/198/2016-252, uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 7.952,36 eura s príslušenstvom, v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a konanie v časti o zaplatenie sumy 655,60 eura s príslušenstvom zastavil. Zároveň žalobcovi priznal náhradu trov prvoinštančného konania v rozsahu 58 % a odvolacieho konania v celom rozsahu.

1.2. Z dôvodov rozsudku vyplýva, že predmetom sporu bol nárok žalobcu uplatnený podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 514/2003 Z. z.“), pričom žalobcovi mala škoda vzniknúť v súvislosti s trestným konaním, ktoré skončilo oslobodzujúcim rozsudkom za nesporných skutkových okolností, podľa ktorých uznesením Krajského riaditeľstva PZ, Úrad justičnej a kriminálnej polície, ČVS: KRP-81/OVK-KE-2005 z 20.7.2005 bolo voči žalobcovi vznesené obvinenie za trestný čin vydierania formou spolupáchateľstva podľa § 9, § 235 ods. 1 a 2 písm. b) Trestného zákona, voči ktorému žalobca podal sťažnosť, ktorá bola zamietnutá uznesením Okresnej prokuratúry Michalovce, sp. zn. 1Pv/237/2005 z 22.7.2005, a podľa ktorých uznesením sudcu pre prípravné konanie Okresného súdu Michalovce sp. zn. 4Tp/89/05 z 22.7.2005 bol žalobca ako obvinený vzatý do väzby, ktorú vykonával v období od 20.7.2005 do 18.1.2006. Žalobca, ktorý bol v predmetnej trestnej veci zastúpený advokátom JUDr. Štefanom Jordánom na základe plnej moci z 21.7.2005 a bol rozsudkom Okresného súdu Michalovce z 27.9.2012, sp. zn. 2T/84/2006, oslobodený spod skutkov obžaloby, prostredníctvom

svojej právnej zástupkyne listom z 22.3.2016 podal žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody, o ktorej zamietavým spôsobom rozhodlo Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky listom z 19.9.2016. Žalobca vyplatil vyúčtovanú odmenu v trestnom konaní poskytnutých právnych služieb advokátovi JUDr. Jordánovi.

1.3. Okresný súd mal za to, že uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia boli zrušené pre nezákonnosť, a teda sú nezákonné. Uplatnené trovy právneho zastúpenia v predmetnom trestnom konaní, ktoré bolo nezákonne vedené, treba potom považovať za škodu, ktorá žalobcovi vznikla v príčinnej súvislosti s nezákonným rozhodnutím o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia. Súd neuznal obranu žalovanej spočívajúcu v tom, že je potrebné skúmať, či si žalobca sám nezavinil predmetné trestné stíhanie, pretože relevantným je neskorší výsledok v predmetnej trestnej veci a neuznal ani žalovanou vznesenú námietku premlčania, pretože nemožno súhlasiť s jej názorom, že žalobca si uplatnil predmetný nárok v súvislosti s nezákonným rozhodnutím o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia až podaním zo 7.2.2017. Aj keď nezákonné rozhodnutie o vznesení obvinenia a nezákonné rozhodnutie o väzbe nepochybne predstavujú samostatné zákonné dôvody vzniku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci, pokiaľ škoda spočíva vo vynaložených nákladoch na obhajobu v trestnom konaní, v spojení s ktorým bol obvinený vzatý do väzby, je potrebné vyjsť z kauzálnej previazanosti oboch zodpovednostných titulov, pretože každý úkon právnej služby, ktorý obhajca urobí na obranu obvineného pred väzbou, je zároveň úkonom chrániacim jeho záujmy v rámci trestného stíhania. Trovy obhajoby obvineného vyvolané väzbou a trovy obhajoby obvineného vyvolané jeho trestným stíhaním ako takým sa prelínajú. Okresný súd uzavrel, že v prejednávacom prípade boli splnené predpoklady zodpovednosti štátu za škodu, pokiaľ ide o existenciu nezákonného rozhodnutia, vznik škody (minimálne vo vzťahu k trovám právneho zastúpenia) a príčinnú súvislosť medzi nimi.

1.4. Súd prvej inštancie priznal žalobcovi skutočnú sumu v podobe trov právneho zastúpenia v predmetnej trestnej veci spolu vo výške 7.952,36 EUR, ktoré podrobne vymedzil. Stotožnil sa s obranou žalovanej spočívajúcou v poukaze na to, že advokátovi bez ohľadu na počet spoločne zastupovaných osôb patrí režijný paušál k vyúčtovanému jednotlivému úkonu právnej služby iba raz. Rovnako uznal obranu žalovanej spočívajúcu v okolnosti, že advokát si nároky za úkony právnej služby, pri ktorých mu vznikli cestovné náklady, účtoval odlišne (v rôznej výške) vo vzťahu k jednotlivým obvineným, na základe čoho súd pri týchto úkonoch vychádzal vždy z najnižšie vyčíslených cestovných nákladov, a to na základe porovnania jednotlivých vyúčtovaní trov právneho zastúpenia. Rovnako na základe podnetu žalovanej neuznal škodu v podobe niektorých návštev klienta, v iných prípadoch však obrane žalovanej nevyhovel. Taktiež súd nepriznal nárok na náhradu ušlého zisku, pretože žalobca nepreukázal, že k ukončeniu pracovného pomeru u svojho dovtedajšieho zamestnávateľa došlo v súvislosti s predmetným trestným konaním. V časti nároku zastavil konanie pre čiastočné späťvzatie žaloby. Výrok o náhrade trov konania odôvodnil zásadou úspechu, pričom ale priznal plnú náhradu trov v predchádzajúcom odvolacom konaní, pretože v ňom žalobca dosiahol plný úspech.

2.1. Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom z 19. mája 2021 sp. zn. 1Co/20/2020, rozsudok súdu prvej inštancie v (odvolaní žalovanej) napadnutom vyhovujúcom výroku a vo výroku o trovách konania potvrdil a žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

2.2. Podľa odvolacieho súdu súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav veci, ak pri rozhodovaní vychádzal z názoru o nezákonnosti uznesenia o vznesení obvinenia, ktorý následne aj správne právne posúdil, ak žalobe v tejto časti vyhovel. Ani počas odvolacieho konania nedošlo k zmene skutkového ani právneho stavu, preto odvolací súd na skutkové zistenia, tiež na právne normy, ktoré uviedol súd prvej inštancie poukázal a v celom rozsahu sa s nimi stotožnil. Žalobca v konaní uplatnil nárok na náhradu škody, spočívajúci v trovách právneho zastúpenia, ktoré vynaložil v súvislosti vo vzťahu k nemu vedenom trestnom konaní. V tejto súvislosti odvolací súd súhlasil s názorom odvolateľky v tom, že nároky z titulu nezákonného rozhodnutia - uznesenia o vznesení obvinenia a rozhodnutia o vzatí do väzby sú samostatnými, a teda odlišnými nárokmi. Povinnosťou súdu je však (ak to umožňujú urobené skutkové zistenia) posúdiť uplatnený nárok podľa všetkých do úvahy prichádzajúcich hmotnoprávnych ustanovení, teda nielen z hľadiska právneho názoru predostretého súdu samotným žalobcom. Žalobca totiž nie je povinný svoj nárok právne kvalifikovať a súd teda nie je právnu kvalifikáciu žalobcom

uplatneného nároku ani viazaný. Pokiaľ teda súd prvej inštancie posúdil žalobcom uplatnený nárok na náhradu škody, spočívajúcej v trovách právneho zastúpenia v súvislosti s trestným konaním, ako nárok z nezákonného rozhodnutia - uznesenia o vznesení obvinenia, správne posúdil jeho uplatnený nárok podľa príslušných hmotnoprávných ustanovení, a to ustanovení § 3 ods. 1 v spojení s § 15 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z. z. ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím.

2.3. Odvolací súd sa stotožnil i s názorom okresného súdu, že v tomto prípade neprichádza do úvahy skúmať existenciu zavinenia, keďže je relevantný iba výsledok v predmetnej veci. Takisto za nedôvodnú považoval námietku, že nárok uplatnený žalobcom je premĺčaný. Pokiaľ išlo o výšku škody poukázal na precízne dôvody uvedené v rozsudku súdu prvej inštancie. Uviedol, že rozhodnutie okresného súdu je správne i vo vzťahu k výroku o trovách konania.

3.1. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná dovolanie z dôvodov podľa § 420 písm. f) CSP, lebo nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Navrhla preto, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu v celom rozsahu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, alternatívne, aby napadnutý rozsudok zmenil a žalobu v celom rozsahu zamietol.

3.2. Existenciu tzv. vady zmätočnosti (§ 420 písm. f) CSP) žalovaná (ďalej aj „dovolateľka“) videla v nedostatočnom odôvodnení a nepreskúmateľnosti rozsudku odvolacieho súdu, ktorý nereflektuje na jej viaceré (podstatné) odvolacie námietky. Vytkla odvolaciemu súdu, že nedostatočne vyriešil otázku špecifikácie zodpovednostného titulu, na základe ktorého si žalobca uplatnil svoj nárok na náhradu škody a vo svetle nedostatočne vyriešenej predchádzajúcej otázky v odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu absentuje adekvátne právne posúdenie premĺčania uplatneného nároku na náhradu škody a naplnenia negatívnej podmienky v podobe existencie zavineného konania žalobcu na začatí trestného stíhania, ale taktiež aj prehodnotenia výšky priznanej náhrady škody. Odvolací súd vôbec nereflektoval na rozsiahlu odvolaciu argumentáciu žalovanej osobitne dotýkajúcu sa nesprávne priznanej náhrady trov odvolacieho konania. Poukázala na skutočnosť, že žalobca v žalobe svoj nárok vyvodzoval z titulu rozhodovania o väzbe a nie zo vznesenia obvinenia ako bolo kvalifikované súdmi nižších inštancií. Ak sa už súd prvej inštancie, resp. predovšetkým odvolací súd, rozhodli posudzovať žalobcom uplatnený nárok na náhradu škody výlučne z titulu uznesenia o vznesení obvinenia, bolo nanajvýš potrebné, aby sa riadnym spôsobom vysporiadali aj so žalovanou vznesenými námietkami ohľadom premĺčania uplatneného nároku na náhradu škody uplatneného z titulu uznesenia o vznesení obvinenia a naplnenia negatívnej podmienky v podobe existencie zavineného konania žalobcu na začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia. Vznesenú námietku premĺčania žalovaná odôvodňovala tým, že žalobca si nárok na náhradu škody v podobe trov obhajoby po prvýkrát aj z titulu uznesenia o vznesení obvinenia uplatnil až v písomnom podaní zo 06.02.2017, doručeným súdu dňa 07.02.2017. K výške škody doplnila argument, že ak sa už súdy rozhodli priznať žalobcovi náhradu škody výlučne z titulu uznesenia o vznesení obvinenia, potom mali žalobcom uplatnené nároky posudzovať výlučne v príčinnej súvislosti s takto vymedzeným nezákonným rozhodnutím, nemali/nemohli do náhrady škody uplatnenej/priznanej iba v súvislosti s nezákonným rozhodnutím uznesením o vznesení obvinenia, zahrnúť aj nároky spojené s uznesením o vzatí do väzby. K tej ani ďalšej námietke sa odvolací súd nevyjadril. Pokiaľ šlo o náhradu trov konania, ktoré priznal ešte súd prvej inštancie uviedla, že o trovách odvolacieho konania rozhodol krajský súd duplicitne a v odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu absentuje adekvátne právne posúdenie žalovanou prednesenej odvolacej námietky. Podľa názoru žalovanej nemohli priznať žalobcovi plný úspech v predchádzajúcom odvolacom konaní, keď meritórne v konečnom dôsledku bol úspešný iba čiastočne. Potreba posúdenia miery konečného úspechu strán v spore vzhľadom k žalobou vymedzenému predmetu konania je tým dôvodom, pre ktorý zákon pri zrušení prvoinštančného rozsudku odvolacím súdom ponecháva rozhodnutie o trovách konania, vrátane trov konania odvolacieho, na nové konečné rozhodnutie vo veci samej. Aj na túto argumentáciu odvolací súd rezignoval.

4. Žalobca sa dovolaniu nevyjadril.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“ resp. „najvyšší súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1

CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie je nielen prípustné, ale aj dôvodné.

6. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých civilný súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011). Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu (m. m. napr. IV. ÚS 35/02, II. ÚS 324/2010, III. ÚS 550/2012).

7. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Z citovaného ustanovenia *expressis verbis* vyplýva, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, tak takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú taxatívne vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

8. Podľa § 420 CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

10. Podľa § 440 CSP dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný tak, ako sú obsahovo vymedzené v podanom dovolaní.

11. Hlavnými znakmi, charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v ustanovení § 420 písm. f) CSP, sú zásah súdu do práva na spravodlivý proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstata práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky a ich spravodlivé rozhodnutie (I. ÚS 26/94).

12. V preskúmvanej veci predmetom dovolacieho prieskumu bolo napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu o potvrdení rozsudku vydaného súdom prvej inštancie, týkajúceho sa uplatnených nárokov na náhradu škodu (majetkovej) z titulu nezákonného rozhodnutia, pričom si žalobca uplatnil trovy, ktoré mu vznikli v trestnom konaní.

13. Rozsudok musí obsahovať odôvodnenie preukázateľne vychádzajúce z objektívneho postupu súdu pri zisťovaní skutkového stavu pre rozhodnutie. Súd sa v ňom musí vysporiadať so všetkými

skutkovými a právnymi otázkami týkajúcimi sa nároku, o ktorom rozsudkom rozhoduje a musí byť z neho zrejmé, ako o prejednávanej veci rozhodol, na základe akých skutočností a dôkazov a ako vec právne posúdil.

14. V rozsudku musí byť posúdený celý predmet konania v jeho komplexnosti, vo všetkých problematických otázkach, ktoré sú súdnym konaním otvorené. Súd je v konaní povinný poukázať a dostatočne sa zaoberať s argumentami, ktoré žalovaný nárok podporujú, aj s tými, ktoré ho spochybňujú. Znamená to, že musia byť vyriešené všetky právne otázky, nielen niektoré alebo dokonca len jedna z nich. Aby rozsudok bol preskúmateľný a mohol byť dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu v opravnom konaní z hľadiska posúdenia jeho vecnej správnosti, súd sa v ňom musí vysporiadať so všetkými skutkovými a právnymi otázkami týkajúcimi sa predmetu konania a musí byť z neho zrejmé, na základe akých dôvodov o prejednávanej veci rozhodol, na základe akých skutočností a dôkazov a ako vec právne posúdil.

15. Z okolností preskúmvanej veci vyplýva, že dovolateľka opodstatnene namietala nedostatočné a nepreskúmateľné odôvodnenie napadnutého rozhodnutia z dôvodu, že odvolací súd v rozpore s ustanovením § 387 ods. 3 CSP sa náležite nevysporiadal s relevantnými námietkami uplatnenými žalovanou v odvolacom konaní, týkajúcimi sa charakteru uplatneného nároku, prípadného premlčania, prípadne negatívnych podmienok uplatnenia zodpovednosti štátu. Žalovaná rozporovala i výšku priznanej škody ako aj výrok o náhrade trov konania.

16. Formálne a obsahové náležitosti rozhodnutia odvolacieho súdu sú upravené v ustanovení § 393 CSP. Popri tejto všeobecnej úprave umožňuje ustanovenie § 387 ods. 2 CSP odvolaciemu súdu použiť tzv. skrátené odôvodnenie rozsudku v prípade, ak sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia. V takomto prípade sa môže v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody. Zákon však vyžaduje, aby aj v prípade skráteného odôvodnenia odvolací súd zaujal jasné stanovisko k podstatným vyjadreniam strán, prednesených v konaní pred súdom prvej inštancie, pokiaľ sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie. Povinnosťou odvolacieho súdu je zároveň vysporiadať sa v odôvodnení rozhodnutia s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní. Za podstatný je potrebné považovať taký argument, ktorý je relevantný, teda má vecnú súvislosť s prejednávanou vecou a zároveň je takej povahy, že v prípade jeho preukázania (samostatne alebo v spojitosti s ostatnými okolnosťami) môže priniesť rozhodnutie priaznivejšie pre odvolateľa (Števec, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 1296 s.).

17. V zmysle nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „ústavný súd“) sp. zn. III. ÚS 314/2018 z 13. novembra 2018 zverejneného v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 47/2018 je odvolací súd povinný vysporiadať sa v odôvodnení svojho rozhodnutia s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní aj v prípade tzv. skráteného odôvodnenia rozhodnutia podľa § 387 ods. 2 Civilného sporového poriadku. Podľa tohto rozhodnutia všeobecné súdy majú poskytovať v občianskom súdnom konaní materiálnu ochranu zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov (obdobne napr. IV. ÚS 1/02, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09). Ako v predmetnom náleze pokračuje ústavný súd: „ustanovenie § 387 ods. 2 CSP umožňuje odvolaciemu súdu použiť tzv. skrátené odôvodnenie rozhodnutia v prípade, ak sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia. V takomto prípade sa môže v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia a prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody. Zákon však vyžaduje, aby aj v prípade skráteného odôvodnenia odvolací súd zaujal jasné stanovisko k podstatným vyjadreniam strán predneseným v konaní na súde prvej inštancie, pokiaľ sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie. Povinnosťou odvolacieho súdu je zároveň vysporiadať sa v odôvodnení rozhodnutia s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní.“ Ústavný súd zároveň konštatoval, že absencia vysporiadania sa s podstatnými tvrdeniami sťažovateľa uvedenými v odvolaní v napadnutom rozsudku krajského súdu je tak závažným nedostatkom tohto

rozhodnutia, ktorého intenzita sama osebe zakladá porušenie sťažovateľom namietaného základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej aj „ústava“), i práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru základných práv a slobôd (ďalej aj „dohovor“).

18.1. Krajský súd v predmetnej veci uviedol, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav veci, ak pri rozhodovaní vychádzal z názoru o nezákonnosti uznesenia o vznesení obvinenia, ktorý následne aj správne právne posúdil, ak žalobe v tejto časti vyhovel. Ani počas odvolacieho konania nedošlo k zmene skutkového ani právneho stavu, preto odvolací súd na skutkové zistenia a na právne normy, ktoré uviedol súd prvej inštancie, poukázal a v celom rozsahu sa s nimi stotožnil. V súvislosti s námietkami žalovanej uviedol, že odvolanie nemožno považovať za dôvodné, ak vychádza z názoru, že žalobca svoj nárok uplatnil výlučne z titulu nezákonnosti väzby. Žalobca nie je povinný svoj nárok právne kvalifikovať a súd teda nie je právnou kvalifikáciou žalobcom uplatneného nároku ani viazaný. Pokiaľ teda súd prvej inštancie posúdil žalobcom uplatnený nárok na náhradu škody, spočívajúcej v trovách právneho zastúpenia v súvislosti s trestným konaním ako nárok z nezákonného rozhodnutia - uznesenia o vznesení obvinenia, správne posúdil jeho uplatnený nárok podľa príslušných hmotnoprávných ustanovení, a to ust. § 3 ods. 1 v spojení s § 15 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z. z. ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Rovnako sa odvolací súd stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že pri posudzovaní nárokov z nezákonného rozhodnutia neprichádza do úvahy, skúmať existenciu zavinenia, respektíve nezavinenia trestného stíhania vzhľadom na to, že vo vzťahu k nezákonnému rozhodnutiu je relevantný iba výsledok v predmetnej trestnej veci, v danom prípade to, že žalobca bol spod obžaloby oslobodený. Za nedôvodnú považoval odvolací súd aj námietku odvolateľky, že nárok uplatnený žalobcom je premlčaný. Pokiaľ išlo o výšku škody poukázal na precízne dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie. Rozhodnutie súdu prvej inštancie považoval za správne aj vo vzťahu k výroku o trovách konania.

18.2. Ako je uvedené vyššie, dovolateľka namietala voči záverom súdu prvej inštancie o vymedzení titulu pre uplatnenie nároku na náhradu škody, o vznesenej námietke premlčania a zavinení trestného stíhania. Rovnako namietala aj priznanú výšku náhrady škody ako aj výrok o náhrade trov predchádzajúceho odvolacieho konania.

19.1. Z obsahu odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že odvolací súd sa nezaoberal jednotlivými námietkami žalovanej, ktoré uplatnila v odvolaní. Veľmi letmo sa vysporiadal len s niektorými z nich, aj to takým spôsobom, že poukázal len na argumentáciu súdu prvej inštancie, uviedol svoj názor, ale na argumentáciu súdu žalovanej vôbec nereagoval. Dovolací súd poukazuje na skutočnosť, že krajský súd sa napriek výslovnému príkazu obsiahnutému v § 387 ods. 3 CSP, aby sa v odôvodnení vysporiadal s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní, s tvrdeniami uvedenými žalovanou ako odvolateľkou v odôvodnení napadnutého rozsudku nevysporiadal, iba skonštatoval správnosť dôvodov uvedených okresným súdom ako súdom prvej inštancie v zmysle § 387 ods. 2 CSP. Žalovaná pritom v podanom odvolaní uviedla podstatné tvrdenia týkajúce sa napr. niektorých úkonov právnej pomoci, ktorých náhrada priznaná byť nemala, aj tomu, akým spôsobom bolo rozhodnuté o trovách predchádzajúceho odvolacieho konania. Odvolanie otvorilo otázky spôsobilé spochybniť argumentáciu, ktorú si osvojil súd prvej inštancie, minimálne niektoré jej časti, napr. otázku výšky priznanej škody, či trov konania. Rovnako by si zaslužilo podrobnejšie vysvetlenie, prečo možno považovať jednotlivé úkony právnej pomoci, ktorých náhradu si uplatnil žalobca, za úkony právnej pomoci, ktoré je potrebné nahradiť. Taktiež mal odvolací súd bližšie vysvetliť, či určuje povahu „titulu“ náhrady škody jeho označenie v niektorých podaniach/úkonoch zo strany žalobcu, alebo skutočnosť, v akej fáze trestného konania, prípadne pri akých úkonoch orgánov činných v trestnom konaní alebo súdov boli nárokované výdavky žalobcu vynaložené.

19.2. Žalovaná tiež uviedla podrobný výklad otázky náhrady trov konania, kedy súd prvej inštancie vyhodnotil plný úspech predchádzajúceho odvolacieho konania, napriek tomu, že meritórne žalobca uspel iba čiastočne. S argumentáciou v odvolaní sa krajský súd nevysporiadal dostatočne, vôbec v danej súvislosti nevysvetlil zásadu úspechu, ani dôvod, prečo ju pri predchádzajúcom odvolacom konaní posúdil inak ako pri ostatných trovách, resp. či nedošlo k duplicitnému rozhodnutiu o trovách odvolacieho konania. Taktiež ostali bez reakcie námietky žalovanej k výške škody.

19.3. Posúdenie veci krajským súdom sa tak neodrazilo v jasnom a zrozumiteľnom zodpovedaní

všetkých právnych a skutkovo relevantných otázok. Nemožno hovoriť o tom, že by sa žalovaná „opakovala“ vo svojej argumentácii z konania pred okresným súdom a tento sa s jej argumentáciou, ktorú použila v odvolaní, už vysporiadal.

20. V zmysle judikatúry ústavného súdu riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07). Vecná spojitosť odôvodnenia rozhodnutia s princípom práva na spravodlivý proces garantuje každému účastníkovi konania, že vydaný rozsudok musí spĺňať limity zrozumiteľného, určitého a logicky odôvodneného rozsudku.

21. S ohľadom na vyššie uvedené dovolací súd na záver dodáva, že uplatnený dovolací dôvod v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP bol dôvodný, lebo náležitým neodôvodnením napadnutého rozhodnutia, nevysporiadaním sa s podstatnými námietkami žalovanej v odvolacom konaní, došlo k porušeniu procesných práv strany v takej miere, že možno konštatovať porušenie práva na spravodlivý proces zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru, v ktorom je implikované právo na súdnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 ústavy.

22. Rozhodovacia prax najvyššieho súdu je ustálená v tom, že ak v konaní došlo k procesnej vade uvedenej v ustanovení § 420 CSP, dovolaním napadnuté rozhodnutie je potrebné zrušiť bez toho, aby sa dovolací súd zaoberal správnosťou právnych záverov, na ktorých spočíva zrušované rozhodnutie súdu (napr. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/44/2015, 2Cdo/111/2014, 3Cdo/4/2012, 4Cdo/263/2013, 5Cdo/241/2013, 6Cdo/591/2015, 7Cdo/212/2014, 8Cdo/137/2015).

23. Z uvedených dôvodov dovolací súd napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 449 ods. 1, 2 v spojení s § 450 CSP). Vysloveným právnym názorom dovolacieho súdu v tomto uznesení je odvolací súd viazaný (§ 455 CSP).

24. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

25. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.